

Rus Devrimi Üzerine: Devrim ve Diktatörlük

Alexander Berkman

İçindekiler

Diktatörlük İşbaşında	10
---------------------------------	----

Devrim ve Bolşevik diktatörlük tamamen farklı şeylerdir ve hatta karşıt bir doğaları vardır. Birçok insan Rus Devrimi'yle Komünist Partisi'ni birbirine karıştırarak ve onların aynı şeyler olduğunu söyleyerek en büyük hatayı yapmaktadır.

Bolşevikler tarafından varılan sonuçla devrimin (...) karşılaştırırsak bu konuda netleşebiliriz.

Devrim, baskıya ve yoksullaşmaya karşı bir ayaklanmaydı. Devrim, kitlelerin özgürlük ve adalet özlülerinin sesiydi. O, insanı hükmü altında tutan kölelik ve yük hayvanlığından kurtulma girişimiydi. Devrim, gerçek eşitlik ve kardeşlik koşullarında yeni hayatın biçimlerini kurma denemesiydi.

Gördük ki, o, Şubat Olayları'yla durulacak yüzeysel bir değişiklik değildi. Çarlık yıkılmış, otokrasi parçalanmış, fakat sonuçta yalnızca hükümetin bir başka biçimi kurulmuştu. Ekonomik ve sosyal koşullar aynı kalmıştı. İnsanların değişiklikten anladığı bu değildi. Ekim Devrimi'nin meydana gelmesinin sebebi budur. Bu devrimin amacı, yeni toplumsal yapı üzerinde yaşamı hep birlikte yeniden kurmaktı.

Bu yeniden kuruluş nasıl olacaktı? Açıktır ki, bu, Romanov'un Kremlin Sarayından alınıp yerine Lenin'in oturması değildi. Daha önemli şeyler söz konusuydu. Gerekli olan, köylülerin toprağa kavuşması, fabrikalara işçiler tarafından el konulması ve emeğin örgütlenmesiydi. Kısacası, Ekim Devrimi'nin he-

defi, Şubat'ta kazanılan politik özgürlüğü kullanarak halka bir fırsat vermektir.

Kitleler durumu kavramakta gecikmediler. Ve harekete geçtiler. Özgürlüğü gereksinimleri için kullanmaya başladılar. Barış istiyorlardı, her şeyden önce savaşı durdurdular. Aylar sonra Bolşevik Hükümet Brest-Litovsk barışını imzaladı ve Almanlarla resmi bir barış yapmış oldu. Fakat Rus orduları dağılmış, savaş diplomatik görüşmelerden uzun süre önce sona ermişti. Troçki, devrim(1) üzerine çalışmalarında bunu açıkça kabul eder.

Askeri üniformaların içindeki Rus işçi ve köylüleri inisiyatifleri ellerine aldılar ve savaş cephelerini terk ederek savaşı fiilen sona erdirdiler. Benzer bir şekilde, köylülük ve proletarya, endüstriyel ve tarımsal problemleri çözmek üzere harekete geçti. Geçici hükümet hâlâ toprak reformunu tartışırken kitleler yerel meclislerinde ve sovyetlerinde eyleme geçtiler. Köylüler ihtiyaç duydukları toprakları ele geçirdiler ve ekmeye başladılar. Politikacıların ve yasa koyucuların on yıllarca sonuçsuz bir şekilde kafa patlattıkları tarım problemini basit bir sağduyuyla ve doğal halk adaletiyle hallettiler. Bolşevikler iktidara geldikleri zaman, köylülerin kimseye sormadan zaten başardıkları bu işi “yasallaştırdılar”.

Aynı şekilde, işçi sovyetleri fabrikaları ve madenleri ele geçirerek bunları patronların kârı için değil,

genel yarar için çalıştırarak endüstriyel sorunu çözmeye başladılar. Bu, Bolşevik Hükümet tarafından kapitalist sahipliğin “yasal” olarak sona erdirildiğinin ilan edilmesinden çok önce, ücretli köleliğin ve kapitalizmin fiiliyatta ortadan kaldırılmasıydı.

Devrim, günlük hayatın diğer bütün problemlerini aynı şekilde, pratik olarak ve kitlelerin kendi aktivitesi yoluyla çözdü. Kooperatif örgütler şehirde ve köyde üretimin değiş tokuşu için bir araya geldiler; ev komiteleri ev sorunlarına baktılar; sokak ve bölge komiteleri şehrin güvenliğini organize ettiler ve diğer gönüllü insanlar devrimin ve halkın çıkarlarını savunmak üzere örgütlendiler.

Durumun gerektirdikleri kitlelerin çabalarını yönlendirdi; eylem özgürlüğü hayat içinde inisiyatif getirdi ve halkın istekleri yaratıcı kapasitelerini alabildiğince biçimlendirdi.

Bu kolektif faaliyetler devrimi belirledi. Devrim bunlardan ibaretti. “Devrim”, kesin anlamı ve amacı olmayan birtakım belirsiz şeyler değildir; devrim ne politik sahnede belirli bir değişiklik ne de yeni yasal düzenlemelerdir. Gerçek devrim Şubat’ta ya da Ekim’de değil, bu aylar arasında olmuştur. O, ortak çıkarlar ve kamu ihtiyaçlarından esinlenen yaratıcı çalışma ve bağımsız halk inisiyatifı temelinde insanların çabalarını ve devrimci enerjilerini özgürce harekete geçirmekten ibarettir.

Devrim, Rusya'daki büyük ekonomik ve sosyal ayağa kalkış eğilimi ve ruhudur. O, kitlelerin özgürlük ve özgür işbirliği temelinde uyanışlarıyla problemlerin çözülmesidir.

Devrimin bu gelişmesi Komünist Partisi'nin politik iktidarı ele geçirmesiyle ve kendisini yeni bir hükümet olarak yapılandırmasıyla durdurulmuş oldu.

Devrimin hedefinin ne olduğunu görmüştük; Rusya'daki kitlelerin isteklerini ve neyi elde etmek için devrim yaptıklarını biliyoruz.

Diğer yandan, politik bir parti olarak Bolşeviklerin amaçları, kesinlikle farklı bir karakterdeydi. Kendilerinin de açıkça kabul ettikleri gibi, onların acil hedefleri diktatörlüktür; bu, Komünist Partisinin teorilerine ve görüşlerine göre, ülkedeki faaliyetlerin ve yaşamın güçlü bir Bolşevik devlet biçiminde yönlendirilmesi demektir.

Hiçbir partinin, Bolşeviklerin amaçlarının gerçekleştirilmesinde daha kararlı ve enerjik, onların ilerleme çabalarında daha samimi, onların davasına daha çok adanmış olamayacağı konusunda Bolşeviklere hak verdiğimi söylememe izin verilsin. Fakat bu amaçlar devrime bütünüyle yabancısıdır ve devrimin gerçek ihtiyaçlarına karşıdır. Bu amaçlar devrimin hedeflerine ve ruhuna o kadar karşıdır ki, onların gerçekleşmesi devrimin yıkımı anlamına gelir.

Kuşkusuz, Bolşeviklerin gerçek düşünceleri, Rusya'yı işçi ve köylüler için bir sosyalist cennete, ancak onların diktatörlüklerinin dönüştürebileceği şeklindedir. Zaten, Marksistler olarak, onlar başka bir yol göremezlerdi. Devlet gücüne iman edenlerin hiçbirisi halka güvenmez, emekçilerin yaratıcı becerisine ve inisiyatifine inanmaz. Onları “özgürlüğe zorlanacak her türden ayaktakımı” olarak görüp güvensizlikle bakarlar. Onlar Rousseau'nun, kitlelerin “yalnızca zorlama yoluyla özgür olabilecekleri” yolundaki sinik vecizesine katılırlar.

Önde gelen komünist teorisyen Buharin “proletarya her biçimde zorlamaya başvurur” diye yazar: “Başlangıçta yargısız idamlarla ve sonunda emeğin zorlanmasıyla, belirtilmesi paradoksal olmakla birlikte kapitalist çağın insan materyalini yeniden harekete geçirmenin bir metodu olarak bunlar komünist insanlığın da içine girmiştir.”

Bolşevik İncil şudur: Bir partinin, bir merkez komitesinin emirleriyle işleyen bir devrime inanmak. Bolşevizm fikrinin vardığı mantıki sonuç budur.

Yalnızca onların partilerinin diktatörlüğünün devrimi uygun bir şekilde yönlendirebileceği iddia edilir, bütün enerjiyi bu diktatörlüğün korunmasına hasrederler. Bunun anlamı, onların her şeyi tekellerine almak zorunda olmaları, partinin projelerinin her şeyin üzerinde olmasıdır.

Kontrolü ele geçiren Komünist Partisi'nde nihai sonuçlara yol açacak bu günlerin siyasi manifestolarının ve planlarının ayrıntılarına girmemize gerek yok. Önemli nokta, Bolşeviklerin planlarını başarıyla yerine getirdikleridir. Ekim Devrimi'nden sonraki birkaç ay içinde, Nisan 1918'de hükümetin kontrolünü bütünüyle ellerine geçirmişlerdir.

Devrim günlerinin heyecanı ve kaçınılmaz karışıklıkları içinde avantajlı duruma geçmişler ve bu durumu kendi çıkarları için kullanmışlardır.

Onlar politik farklılıkları vahşi parti ihtiraslarını canlandırmakta kullandılar, muhaliflerini halk düşmanları olarak suçlamak için her araca başvurdular, onları karşı devrimciler olarak damgaladılar ve sonunda muhaliflerini işçi ve askerlerin gözünde lanetlemeyi başardılar. Devrimin, bu sözde düşmanlara karşı korunması gerektiğini açıklayarak, kendi diktatörlüklerini ilan edebildiler. "Devrimin korunması" adı altında, Bolşevik olmayan diğer bütün devrimci unsurları tasfiye etmeye başladılar, nüfuzlarından yararlanarak onları tam bir baskı altına aldılar.

Bolşevik yönetimin başlamasıyla burjuvazinin baskı altına alınmasının acaba yalnızca Bolşevik olmayan diğer bütün unsurları baskı altına alma gibi gizli bir amaca yönelik olup olmadığı geleceğin tarihçilerine bırakılmalıdır. Çünkü Rus burjuvazisinden devrime bir tehlike gelmiyordu. Açıktır

ki, burjuvazi örgütsüz ve iktidarsız küçük bir azınlıktı. Tersine, devrimci unsurlar, her türlü parti diktatörlüğünün önünde engel oluşturmuyorlardı.

Çünkü diktatörlük, en güçlü muhalefeti burjuvaziden değil, gerçek devrimci sınıflardan görecekti. Bu sınıflar, diktatörlüğün, devrimin çıkarlarına düşman olduğunu, bu yüzden her türlü politik partinin başvurduğu diktatörlüğün tasfiyesinin başta gelen gereklilik olduğunu düşünüyorlardı. Fakat böyle bir politika, işe önce devrimcileri baskı altına almaktan başlayarak başarılı olamazdı. Bu, işçi ve askerlerin direnişini kışkırtır ve desteklerini çekmelerine neden olurdu. Bu politika burjuvaziden başlayacaktı ve sonunda git gide diğer muhaliflere doğru yayılacaktı. Devrim yaşamına kızıl terörün kanlı elinin girmesi için, baskı ve tasfiye kampanyasının alabildiğine yaygınlaşması için, halkın desteğini kazanmada devrimin güvenliği gerekçesini ileri sürmek için halk içinde korku ortamı yaratılacak, hoşgörüsüzlük ve baskı geliştirilecek, güvensizlik ve uyuşmazlık havası yaratılacaktı. Fakat daha önce de belirttiğim gibi, bu günlerin olaylarında böyle motiflerin ne derece söz konusu olduğunu geleceğin tarihçilerine bırakmalıyız. Burada bizim daha çok ilgilendiğimiz, gerçekte ne olduğudur.

Bolşevikler kendi parti diktatörlüklerini kurmadan önce olan neydi?

“Neydi bu diktatörlük” diye sorduğunuzu duyar gibiyim “ve nasıl oldu da başarılı olabildi?”.

Diktatörlük İşbaşında

Diktatörlük, Bolşeviklerin 140 milyon nüfuslu bir ülkede tam bir egemenlik kurmalarını sağladı. “Proletarya diktatörlüğü” adı altında, tek bir politik örgüt, Komünist Partisi, Rusya’nın mutlak yöneticisi oldu. Proletarya diktatörlüğü, proletarya tarafından uygulanan bir diktatörlük değildi. Milyonlarca insan diktatör olamaz. Binlerce parti üyesi de diktatör olamaz. Bir diktatörlüğün karakteri, az sayıda insanla sınırlı olmasıdır. Daha güçlü ve daha örgütlü olan küçük bir azınlık, diktatörlüğü oluşturur. Pratikte diktatörlük daima kendi görünürdeki genel diktatörlüğünü kabule zorlayacak güçlü bir adamın ellerindedir. Diktatörlük başka türlü olamaz ve bu Bolşeviklerde de böyledir.

Gerçek diktatör ne proletaryadır, hatta ne de partidir. Teorik olarak iktidar parti merkez komitesinin elindedir, fakat gerçekte o, politik büro ya da “politbüro” denen, merkez komitesinin içindeki bir komitenin elindedir. Hatta, politbüro da, üyelerinin sayısı bir elin parmaklarından az olsa da, gerçek diktatör değildir. Çünkü politbüroda birden çok

insan olduğundan önemli konularda farklı görüşler olacaktır. Gerçek diktatör, politbüro çoğunluğunun desteğini alabilen adamdır. Bu adam Lenin'dir ve o, gerçek "proletarya diktatörlüğü"dür, aynı Mussolini gibi, örneğin, İtalya'da da gerçek diktatör faşist parti değildir. Bolşevik Parti'nin başlangıcından Lenin'in yaşamının son günlerine kadar, daima Lenin'in görüş ve fikirleri geçerli olmuştur. Bütün parti onun görüşlerine karşı olduğu ve merkez komitesi, kendisinin ilk önerileri üzerine onun getirdiği önerilere karşı sert bir şekilde mücadele etmiş olduğu halde., Lenin'in görüşleri geçerli olmuştur. Kazanan daima Lenin olmuş, onun görüşleri yürürlüğe girmiştir. Bolşevik tarihin her kritik döneminde bu böyle olmuştur. Bundan başka bir şey olamazdı, çünkü diktatörlük daima en güçlü kişinin, tek bir kişinin üstünlüğü ve egemenliği anlamına gelir.

Her diktatörlük gibi, Komünist Partisinin bütün tarihi de su götürmez bir biçimde bunu ispatlar. Bolşevik literatürün kendisi de bunu açıklar. Fakat son derece önemli birkaç olaydan burada söz etmek benim tezlerimi desteklemek açısından yeterli olacaktır.

Mart 1917'de, Çarlık rejiminin yıkılmasından sonra, Lenin sürgünde olduğu İsviçre'den Rusya'ya döndüğü sırada, partisinin merkez komitesi, koalisyon hükümetine girmeye karar vermişti. Lenin,

burjuvaziyle ve hükümetteki menşeviklerle koalis-yona girilmesine karşıydı. Parti aksi yönde karar aldığı ve Lenin de hemen hemen tek başına muhale-fette kaldığı halde onun etkisi geçerli oldu. Merkez komitesi kendi kararını iptal etti ve Lenin'in tavrını benimsedi.

Daha sonra, Temmuz 1917'de, Lenin, Kerensky Hükümeti'ne karşı derhal bir ayaklanmaya girişme-nin savunusunu yaptı. Bu önerisi, en yakın yoldaş-ları ve arkadaşları tarafından bile açıkça delilik ve suç olarak damgalandı. Fakat yine Lenin kazandı, hem de Zinovyev, Kamenev ve diğer etkili Bolşevik-lerin partinin tasarısını reddetmelerine ve merkez komitesinden istifa etmelerine rağmen. Darbe (Ke-rensky'yi devirme) girişimi fiyaskoyla sonuçlandı ve birçok işçinin yaşamına mal oldu.

Ekim Devrimi'yle birlikte iktidara gelen Lenin'in kurumlaştırdığı kızıl terör, Onunla işbirliği yapmış işçileri yersiz bir biçimde devrimin doğrudan hain-leri olarak suçladı. Partinin en aktif ve etkili üye-lerinin resmi protestolarına rağmen Lenin yolunda ilerledi.

Biest-Litovsk görüşmeleri sırasında, Troçki, Ra-dek ve diğer önemli Bolşevik liderler, Kayzer'in aş-ağılayıcı ve yıkıcı koşullarının kabul edilmesine kar-şıyken, yine Lenin "her koşulda barış"ta ısrar etti. Bir kere daha kazanan Lenin oldu.

Komünizme öldürücü bir darbe ve bütün devrimci kazanımların imhası olan “Yeni Ekonomik Politika” (NEP), merkez komitesi Kronstadt Olaylarıyla uğraştığı sırada, Lenin tarafından partiye sunuldu. NEP, gerçekten de devrimin var ettiği her şeyden tam bir geri çekiliş ve büyük Ekim Devrimi’ni yıkararak değiştirdiği koşullara tam bir geri dönüştü. Fakat Lenin bir kere daha hakim olacaktı ve 1921 Mart’ında Moskova’da toplanan Komünist Parti IX. Kongresinde onun çözümü yürürlüğe girecekti.

Gördüğünüz gibi, sözde proletarya diktatörlüğü yalnızca Lenin’in diktatörlüğüdür; O, polit-büroya dikte eder, politbüro merkez komitesine, parti merkez komitesi partiye, parti de proletaryaya ve halkın geri kalan kısmına. Rusya, milyonlarca nüfusa sahip bir ülkedir; Komünist Partisi elli bin üyeden daha az üyeye sahiptir; merkez komitesi birkaç yüz kişiden oluşur; politbüro bir düzine insandan ibarettir; ve Lenin tek kişidir. Fakat tek başına bu kişi proletarya diktatörlüğüdür.

Rusya geniş bir ülkedir, Avrupa’nın yarısına yayılmıştır ve Asya’nın verimli kısımlarında yer alır. O, farklı diller konuşan, farklı psikolojilere, çeşitli çıkarılara ve hayat üzerine çok farklı anlayışlara sahip çok sayıda ırkın ve milliyetin yaşadığı bir ülke durumundadır. Bu ülkede Çarlık diktatörlüğünün neler

yaptığını biliyoruz. Şimdi de “proletarya” diktatörlüğünün neler becerdiğini görelim.

Bugün, Rusya’daki Bolşevik yönetimin kuruluşunun üzerinden on yıldan fazla zaman geçtikten sonra, etkilerini aşağı yukarı tahmin edebilir ve yarattığı sonuçları gözden geçirebiliriz. Kısaca üzerinde duralım.

Politik planda devrimin hedefi tiranlık yönetimini ve baskıyı ortadan kaldırmak ve halkı özgür kılmaktı. Bolşevik Hükümet, gerçekten de İtalya’daki faşist yönetim hariç tutulursa, Avrupa’nın en kötü despotizmidir. Vatandaşların, hükümet tarafından saygı gösterilen hakları yoktur. Komünist Partisi politik tekel oluşturmuştur, bütün diğer parti ve hareketler yasa dışıdır. Kişi ve konut dokunulmazlığı tanınmamaktadır. Konuşma ve basın özgürlüğü yoktur. Parti içinde bile en küçük bir fikir ayrılığı baskıya uğramakta; Troçki ve takipçilerinin başına geldiği gibi hapis ya da sürgünle cezalandırılmaktadır. Bağımsız düşünceye hoşgörü yoktur. Eskiden Çeka olarak adlandırılan gizli polis örgütü G.P.U., halkın yaşamı ve özgürlüğü üzerinde sınırsız keyfi bir güce sahip süper bir hükümet durumundadır. Yalnızca partinin egemen elitinin safında yer alanlar özgürlüğün, ayrıcalıkların keyfini çıkarmaktadırlar. Fakat böylesi bir “özgürlük” en kötü despotizm altında mümkündür: Eğer hiçbir şey söyleyemezseniz

eksiksiz bir özgürlüğe sahipsiniz demektir, bu Mussolini'nin ülkesinde de böyledir. Komünist Partisi Kongresinde tanınmış bir parti üyesinin belirttiği gibi: "Rusya'da bütün politik partilere yer vardır: Komünist Partisine hükümette, diğer partilere hahishanede."

Ekonomik olarak, devrimin temel hedefi kapitalizmi yıkmak, komünizmi ve eşitliği kurmaktır. Diktatörlük, eşitsiz ödeme ve ödüllendirmede ayrımcılık sistemini kurumlaştırarak işe başladı. Endüstri ve tarım proletaryasının doğrudan eylemiyle ortadan kaldırılan kapitalist mülkiyeti yeniden tanıyarak sona vardı. Bugün Rusya kısmen devlet kapitalisti ve kısmen de özel kapitalist bir ülkedir.

Ülkenin ekonomik hayatının felç olmasındaki temel faktörün diktatörlük ve kızıl terör olduğu açıkça ortaya çıkmıştır. Rakipsiz Bolşevik yönetim halkı bölmüş, despotizmi kitleleri acılara boğmuştur. Devrimin en iyi unsurları düşman olarak nitelendirilmiş, her bağımsız çaba baskıya uğratılmış ve onların her kıpırdanışı iktidardaki partinin özel ilgisiyle karşılaşmıştır. İstemleri olan özgürlüğün yerine yeni bir tiranlıkla karşılaşan işçilerin cesareti kırılmıştır. Devrimin kendilerinden geri alındığını ve isteklerine karşı bir silah olarak kullanıldığını anlamışlardır.

Proleter, kendi fabrika komitesine Komünist Partisi tarafından diktatörlük uygulandığını ve bir

emekçi olarak çıkarlarını korumada hiçbir yardım görmeyeceğini anlamıştır. Sendikası, Bolşevik düzenin sözcüsü ve borazanı haline getirilmiş ve işçi kendini yalnız endüstriyi yönetmekten değil, fakat uzun saatler en düşük ücrete mahkûm edildiği kendi fabrikasını bile yönetmekten yoksun bırakılmış bir durumda bulmuştur. Emekçiler kısa bir sürede anladılar ki, devrim onların ellerinden alınmıştır, onların sovyetleri her türlü iktidardan yoksun bırakılmış ve ülke, aynı çarlık günlerinde olduğu gibi Kremlin'deki birkaç insan tarafından yönetilmektedir. Devrim ve yaratıcı faaliyet tasfiye edilmiş, yeni efendilerce boyun eğdirilen insanların yaşamı, Bolşevikler ve Çekacılar tarafından sürekli taciz edilmiş, en küçük bir protestoya karşı hapisane ve idam korkusu yayılmış, işçi, devrime düşman hale getirilmiştir, işçi fabrikadan kaçmış, fabrika kural-larından en uzak olduğunu düşündüğü ve ekmeğini kazanma şansı çok az olan köylere sığınmıştır. Bu durum, ülke endüstrisini çökertmiştir.

Köylü, deri ceketli ve silahlı komünistlerin, onun sükûnet içindeki köyüne saldırdıklarını, emeğinin ürününü yağmaladıklarını, eski çarlık görevlilerinin küstahlığı ve vahşeti ile tehdit edildiğini görmüş-tür. O, gücünü Moskova'dan alan ve Kendilerini Bolşevik olarak adlandıran bazı tembel, işe yara-maz köy aylaklarının kendi sovyetinde hakimiyet

kurduklarını anlamıştır. Gönüllü olarak, hatta cömertçe buğdayını ve hububatın işçi ve askerlerin beslenmesi için vermiştir ama erzağının tren istasyonlarında ve ambarlarda çürümeye terkedildiğini görmüştür, çünkü Bolşevikler işlerin yönetilmesini beceremiyorlardı ve bir başkasının yönetmesine de izin vermiyorlardı. Köylü, komünist beceriksizlik, bürokrasi ve yiyicilik yüzünden fabrikalardaki ve ordudaki kardeşlerinin yiyecek kıtlığından acı çektiğini biliyordu. Neden daima kendisinden daha fazla ürün talep edildiğini anlıyordu. Köylünün onsuz ne çalışabileceğini ne de yaşayabileceğini bildikleri halde son atma kadar bütün malına ve ailesinin geçimini sağlayacak erzağa Çekacılar tarafından el konduğunu görüyordu. Zalimlere karşı ayaklanan komşu köylerin yerle bir edildiğini, aynı eski günlerdeki gibi köylülerin kamçılandığını ve kurşuna dizildiklerini görüyordu. Gittikçe devrime karşı bir tavır içine giriyor, umutsuzluğa kapılarak artık ekme biçme işinin kendisi ve ailesi için bir ihtiyaç olmadığına karar veriyor, hatta ormana saklanıyordu.

Lenin'in askeri komünizmi ve Bolşevik metodlar sonunda böyle bir diktatörlüğe vardı. Endüstri durdu ve açlık bütün ülkeyi kapladı. İşçilerin ve köylülerin çektiği genel yoksulluk ve acı, Bolşevik rejimi, ayaklanmalarla tehdit etmeye başladı. Lenin dikta-

törlüğü kurtarmak için “NEP” diye bilinen yeni bir ekonomik politikaya girişti.

“NEP”in amacı ülkenin ekonomik hayatını canlandırmaktı. Bu yolla, hükümet tarafından zorla müsadere yerine köylülerin artı ürünlerini satmalarına izin verilerek daha büyük üretim elde edilmesi teşvik edilecekti. Aynı zamanda yasal ticaret yoluyla ürünlerin değişimi ve eskiden karşı devrimci olarak nitelendirilen kooperatiflerin canlandırılması mümkün olabilecekti. Fakat Komünist Partisi’nin, diktatörlüğü sürdürme kararlılığı, bütün ekonomik reformları etkisiz kılıyordu. Çünkü endüstri, despotik bir rejim altında gelişemezdi. Ticaret ve alım satım kadar ekonomik büyüme de kişi ve mülkiyet güvenliğini gerektirir, ekonomik fonksiyonun yerine gelebilmesi için tam bir, özgürlük ve müdahalesizlik gerekir. Fakat diktatörlük özgürlüğe izin vermez; onun “garantisi” güvene dayanmamaktadır. Ayrıca, yeni ekonomik politika üretimi teşvik etme sonucunu yaratmamış ve Rusya yoksulluğun sancısını çekmeye devam etmiş, ekonomik felaketin kıyısında olma durumu değişmemiştir.

Endüstriyel alanda diktatörlük, temel amacı üretimi proletaryanın ellerine vermek ve işçiyi ekonominin bağımsız hakimi haline getirmek olan devrimi güçten düşürdü. Diktatörlük yalnızca efendileri değiştirdi bağımsız kapitalistin yerine devleti patron

yaptı. Kaldı ki, bağımsız kapitalist, şimdi yeniden Rusya'da yeni bir sınıf olarak gelişmektedir. Emekçi, önceki gibi bağımlı kaldı. Hatta daha da fazla bağımlı hale geldi. Emek örgütleri her türlü güçten yoksun bırakıldı ve hatta işvereni olan devlete karşı grev hakkını bile yitirdi. Malum komünist tez şudur: “Çünkü işçiler, bir sınıf olarak diktatörlüğün başındadır. Onlar kendilerine karşı mı grev yapacaklar?” Bu yüzden Rusya'da proletarya, kendisine yalnızca yaşamını sürdürmek için son derece yetersiz ücret vermekte, sağlıksız barınma yerlerinde kendi kendisini tıka basa kalabalık bir yaşama mahkûm etmekte, en sağlıksız koşullar altında çalışmakta, yaşamım ve sağlığını endüstriyel güvenliği ve ihtiyat eksikliği nedeniyle tehlikeye atmakta ve kendi kendisini en ufak bir hoşnutsuzluk belirtisi gösterdiği zaman tutuklamakta ve hapse atmaktadır.

Kültürel alanda, Bolşevik rejim, egemen elitin görüşünden farklı fikirlere izin vermeyen bir komünizm ve parti fanatizmi üzerine bir okul eğitimi vermektedir. Bu eğitim, yönetici sınıf tarafından izin verilen fikirlerin dışında bir başka fikrin gelişmesine ve serpilmesine fırsat tanımayan politik kilisenin dogmalarıyla bütün halkı eğitmektedir. Bolşevik sansür tarafından onaylanan resmi komünist basın yayının dışında Rusya'da basın yayın söz konusu değildir. Hükümet, konuşma, basın ve toplanma özgürlüğü

üzerinde tekel kurduğundan halkın duygu ve düşüncelerini ifade etmesi mümkün değildir.

Fikir ve konuşma özgürlüğünün Bolşevik diktatörlükte, Çarlık'ta olduğundan daha az olduğunu söylemek abartı olmayacaktır. Rusya, Romanovlar tarafından yönetildiği zaman, en azından gizlice bir broşür ve kitap basabilirdiniz, çünkü hükümet, kağıt ve baskı araçları üzerinde tekele sahip değildi. Devrimciler ve çeşitli kişiler daima propagandaları için onları kullanmanın bir yolunu bulabilirlerdi. Bugün Rusya'da her türlü basım ve dağıtım aracı bütünüyle hükümetin mülkiyetindedir ve hiç kimse, özellikle Bolşeviklerin iznini almadan halka görüşlerini ifade edemez. Otokratik Romanov Rejimi zamanında devrimci partiler tarafından binlerce illegal yayın basılıyordu. Komünist yönetim altında böyle bir şeyin olması son derece istisnaidir. Partideki muhalif üyelerin platformunun basımında Troçki'nin gösterdiği başarı ortaya çıktığı zaman Bolşeviklerin duyduğu şaşkınlık ve öfke bunun göstergesidir.

Toplumsal olarak, bolşevik Rusya, devrimden on yıl sonra, kimsenin güvenliğinin ve ekonomik bağımsızlığının olmadığı, G.P.U.'nun aralıksız işbaşında bulunduğu, ani gece aramaları ve tutuklamalarıyla insanların sebebi bilinmeden, gizli suçlamalarla, sözde karşı devrimci olarak nitelenip', kendilerini savunmaktan yoksun bırakıldıkları, yargılanmadan

ve mahkemeye çıkarılmadan hapsedildikleri ve uzun yıllar, buzlar içindeki Kuzey Sibirya'ya ya da Batı Asya'nın çorak alanlarına sürgüne gönderildikleri bir ülke durumundadır. Korkuda eşitliğin kurulduğu ve “özgürlüğün” sorgulamasız iktidara boyun eğmek anlamına geldiği devasa bir hapishane.

Ahlaki olarak, Rusya, zorlama ve korku üzerine kurulmuş bir sistemin yolsuzluk ve alçaltıcı etkilerine karşı mücadele eden daha nitelikli bir insan tipini temsil etmekteydi. Devrim, insanın en iyi içgüdülerini ön plana çıkarmıştı: İnsan değerleri konusunda bilinç, özgürlük ve adalet sevgisi. Devrimci atmosfer, insanın içinde uykuda olan bu eğilimlere esin verdi ve geliştirdi, özellikle baskıya karşı duyguların, özgürlük açlığının, karşılıklı yardımlaşma ve işbirliği ruhunun gelişmesine yol açtı. Fakat diktatörlük bu özelliklere karşı bir etkiye bulundu ve bunların yerine korku ve nefreti, hoşgörüsüzlük ve zulüm ruhunu geliştirdi. Bolşevik yöntemler sistematik olarak halkın ahlâkını zayıflattı, köleliği ve ikiye bölme eğilimi teşvik etti, hayal kırıklığı ve güvensizlik ortamı yarattı ve Rusya'da şimdiki hakimiyete ayak uydurma atmosferini geliştirdi.

Bu mutsuz ülkede bugün koşullar böyledir, Bolşevik düşüncenin bir insanın zorlama yoluyla özgür olabileceği, diktatörlüğün özgürlüğe yol açabileceği dogmasının etkileri bunlardır.

“Devrimin diktatörlük yüzünden başarısız olduğunu mu düşünüyorsunuz” diye soruyorsunuz. “Çok geri bir ülke olan Rusya’da bir başarı mümkün müydü?”

Devrim, bolşevik düşünce ve yöntem yüzünden başarısız oldu. Rus halk kitleleri çarlığı yıkarken, geçici hükümeti yenilgiye uğratarken, kapitalizmi ve ücret sistemini yıkarken, topraklar köylüler tarafından ele geçirilirken ve endüstriye işçiler tarafından el konulurken hiç de “geri” değillerdi. O ana kadar devrim en büyük başarıyı göstermişti ve halk, adalet, fırsat eşitliği, özgürlük temelinde kendi yeni yaşamını inşa etmeye başlamıştı. Fakat bir politik parti hükümetin dizginlerini ele geçirdiği ve diktatörlüğünü ilan ettiği an felaketin gelmesi kaçınılmaz oldu.

Devrim gerçekleştiği zaman karşılaştığı koşullarla uğraşmak zorundadır. Onun kullandığı araçlar ve yöntemler amacı açısından hayatidir. Devrimin kaderi ve izleyeceği yol bunlara bağlıdır.

Bir ülkenin toplumsal, politik ya da ekonomik koşulları ne olursa olsun -ister “geri” Rusya, ister “ileri” Amerika olsun- en önemli problem, sizin neyi başarmak istediğiniz ve amaçlarınıza ulaşmada ne gibi araçlar kullandığınızdır.

Eğer Rus Devrimi’nin amacı bir diktatörlük kurmaksa, Bolşevik yöntem haklıdır ve onlar tam bir başarıya ulaşmışlardır. Ama eğer devrimin hedefi baskı

ve köleliği ortadan kaldırmaksa o zaman Bolşevikler ve onların politikaları en büyük başarısızlığı ortaya koymuşlardır.

Gördüğünüz gibi, bu bütünüyle sizin amacınıza, neyi başarmak istediğinize bağlıdır. Hedefleriniz araçları belirlemelidir. Araç ve amaçlar, gerçekte aynıdır: Onları ayıramazsınız. Araçlar varacağınız hedefi bilinçlendirir. Araçlar çiçeği tomurcuklandırır ve meyveyi ortaya çıkaran tohumlardır. Meyve daima, ektiğiniz tohumların doğal sonucu olacaktır. Kaktüs tohumundan gül yetiştiremezsiniz. Diktatörlükten insanlık ve adalet, zorlamadan özgürlük ürünü elde edemezsiniz.

Devrimin kaderi buna bağlı olduğu için bu ders iyi öğrenmemize izin verilsin. Bütün insan aklı ve deneyiminin en güzel ifadesi şudur: “Ne ekersen onu biçersin.” Hasta bir adamı, kanını akıtarak iyileştiremezsiniz. Kitlelerin özgür aktivitesi devrimin yaşam kaynağıdır, onu tasfiye etmek ya da baskı altına almak devrimi kansız bırakmak ve öldürmekle birdir.

Bunun anlamı, devrimin araçlarının amaçlarına uygun olması gerektiğidir. Zorlama ve diktatörlük değil, yalnızca özgürlük ve kitlelerin ifade özgürlüğü devrimin amaçlarına hizmet edebilir. Normal yaşamda olduğu gibi devrimde de orta yol yoktur: Ya diktatörlük ya özgürlük.

Diktatörlük ve terör Rusya’da denendi. Bu deneyimin sonuçları açık ve ikna edicidir: Bu yol devrimin yıkımını getirmektedir. Yeni bir yol bulunmalıdır.

“Başka bir yol var mı?” diye soruyorsunuz. Yalnızca özgürlük yolu vardır ve bu yol şimdiye kadar hiç denenmemiştir.

Bilmiyorum, bunu denemeye gönüllü müsünüz? Birçok insanda özgürlük korkusu vardır. Fakat biliyorum ki, bu yol, özgürlük, adalet ve akıl yolu denenmedikçe devrim, diktatörlük yoluna gidecek, başarısızlığa uğrayacak ve ölecektir.

Diktatörlük, ister beyaz olsun, ister kızıl, daima aynı anlama gelir: Zorlama, baskı ve sefalet. Bu, onun karakteri ve özüdür. Başka bir şey olamaz. Diktatörlük, her şeyi yöneten bir hükümettir. Fakat Thomas Jefferson’un zekice belirttiği gibi “En iyi hükümet en az hükümet olandır.”

Anarşist Kütüphane

Alexander Berkman
Rus Devrimi Üzerine: Devrim ve Diktatörlük

Rus Devrimi'ne Anarşist Bir Giriş
Çeviri: Gün Zileli

tr.anarchistlibraries.net